

Debreczen város körletének átalakítása.

A legelőügy czélszerű s igazságos rendezése a gazdaságnál, egész Európában a legkényesebb feladat.

Debreczen város területén is, a közlegelő használata körül követtetik el legtöbb aránytalanság, jogtalanság s visszaélés, és pedig kiválólág a sertéshizlalók s fejős juhászok által. Ez utóbbiak között, találkoznak olyanok, akik nem megtelepedett lakosai Debreczennek, hanem nyárára ide vándorolnak, a város szélén egy kamarát bérelnek, és zsendiczezőést és árulást üznek.

Ideje lenne valahára már, hogy Debreczen város első gazdasági viszonya, korát túlélt okszerűtlen alakját s életmódját vetkezne le; s hogy a más joga, egészsége s vagyona tisztelbentartásával keresse mindenki, napi élelmét s vagyoni boldogulását.

A lakosok jelentékeny része a fenálló tilalmazás daczára, nagy mennyiségű sertést hizlal folytonosan udvarán, szomszédai bosszantására s egészsége megromlására, feles számu csürhész disznót, fejős tehenet járat házából ki a közlegelőre, a fejős juhok csapatát elborítják a legtilalmasb helyeket; és mindezen állapotok hazajövele a nyári esteken sűrű porfelleget borít az egész városra s környékére, melyek a háztetőt s egészséget egyaránt rongálják.

Másfelől a város homokos környéke annyira ki van aszva, disznótövisel elborítva, annyira disztelen s haszonvehetetlen: hogy valóban fáj a józan eszű ember lelke, annak elgondolásánál, hogy oly roppant darab föld, vadon homok buczkákint hever, sem a városnak sem egyeseknek valódi hasznót nem hajtva; sőt azonfelül, azért még a városi házipénztárból tetemes adófizetést kell teljesíteni.

Mi tehát azt ohajtanánk: hogy a város környékén levő homok-vidék, okszerű jó használat alá vétetné; s akint a város környéke helyes és jövedelmező művelés és kezelés alá kerülve, egyfelől a lakosságnak minél jobban jövedelmezzék, aminek másfelől természetes következménye lenne: hogy a város környéke mostani vadonságából kiemeltetné és a lakosok első gazdaságata a nomadikus falusi életmódból, okszerűbb életmódra vezéreltetné át.

Mindez pedig azáltal lenne elérhető: ha a város körül, elegendő számu majorhelyek osztatnának ki, minden házzal biró lakos számára. Most a legközelebb fekvő tanya s házutáni földek, egy órányira esnek a várostól és így azok, házi majorságra épen nem használhatók.

Már három ízben kezdett hozzá a városi t. előjáróság, a város körüli földek eladásához, de ezt mindannyiszor csak pénzszerzési tekintetből tevő; a város első gazdaságata s életmódjának helyes átalakítása soha sem volt irányadó elv; így aztán azon elidegenítések minden rendszer s ennélfogva átalakító következmény nélkül történvén, azok semmi messzebb ható közgyi eredményt nem idéztek elő.

Azon eladásnál, annak kell irányadó feladatul kitűzetni: hogy általa a lakosság legnagyobb része oda legyen segítve s vezetve, hogy első gazdaságatának más kezelést adjon s lábas jószágának a csürhész és csordán tartását, lehetőleg megszüntesse.

Ez, ugyhiszszük, a következő javaslat fogantatása által leginkább elérhető: adassék minden háztelek után 1600 vagy legfeljebb 2000 ölnyi majorsági föld, oly módon, hogy azon darab föld, minden házteleknek elválaszthatlan járuléka s attól külön elidegeníthető ne legyen. Van pedig összevéve 3800 ház, tehát ennyi számu egyes majortelek lenne rendes házsorkint kiosztandó. Ezen majortelek, a várost félkörben környező homok részből, a Nagyerdőtől kezdve a Boldogfalvaikertig, rendes formában osztatnának ki. Annyi egyes majorföld kikerekítésére, a közös földből, 2000 öllel számítva, 4750 hold föld szüktégetelnék. Minden hold föld ára 100-tól 150 ofrtig határozatnék, mely özlétet, aki egyszerre le nem tudná fizetni, 6-tos kamatjával 10 éves részle-

tekben fizetné meg, a teljes lefizetésig a föld, neve alá nem iratván.

Ez intézkedésnek a következő szembeszökő eredményei s hasznai mutatkoznak:

1-szor: Azon vad homoksivatag, mely most semmi és senkinek hasznót nem hajt, — sőt érette a városi pénztár hiába fizeti a nagy adót s egyéb díjt, — alkalmas művelés alá jutna; rajta minden házigazda magának majort rendezhetne; amit mindenki annál könnyebben és czélszerűbben tehetne, mert ezen majortelek a város közelében eső földből kivetlén, a város közelébe esnének. A lakosság ezen majorföldeknek luczernás s egyéb kertekül, sertéshizlaló, juhfejő, falerakó helyekül stb. a lehető legnagyobb hasznát veheti közelségénél fogva.

2-szor: Ekkor könnyen lehetne tilalmazni és foganatosítani, hogy senki a városban, udvarán nyájas sertést, 6 darabon felüli hizót, fejősjuhót, boglyafákat stb. ne tartson.

3-szor: A város vadon, hépehupás, utivágásokkal borított környezete csinos kertekké alakulna át, s egyuttal a város, a bejáró jószágoktól csinált örökös porfellegtől, a mindenfelől környező ganajhalma-zoktól megszabadulna stb.

Mi azt hiszszük, hogy minden ember, ki szülővárosunk s lakosai előmenetelét ohajtja: egyet ért velünk arranézve: hogy nem maradhat Debreczen örökké azon nomadikus gazdasági módszer mellett, amely mindezideig ben a városban és legközelebbi körületén gyakoroltatik; és egyuttal eljött az ideje gondoskodni arról: hogy sivatag környéke használhatóvá alakíttassék át; mindezek pedig azáltal eszközölhetők: ha azon sivatag görbe föld, olyan apró, de állandó birtoku használatára adatik át az egyes lakosságnak: hogy ez egyfelől birjon anyagilag azon föld jóvátételével, másfelől minden házhoz legyen közel egy darab föld, mely a ház legeltetési s egyéb szükségére, zöld takarmánytermelésre elégséges és közelségénél fogva alkalmas tér legyen.

Ha az itt elősorolt feladatok elérésére valaki az itteninél alkalmasb és helyesebb tervet tud ajánlani, mi azt a legnagyobb örömmel fogjuk üdvözölni.

Ohajtuk egyszersmind azonban: hogy a város körüli földek oly rendszeren dirib-darab eladogattása, mint már három ízben történt, — mindaddig elő ne kerüljen ismét, míg csak azáltal a városban lábas jószágartás s belgazdaság rendszeres és az összes lakosság érdekeit átleelő s magába foglaló átalakítása nem czéloztatik.

Kertészetünk.

Czélom nem a „Kertészetünk“ czimü lapról szólani, — mely bár nem igen ismert munkatársakat, a legszigorubb bírálat ellenében is fentart egy érdemet: az érdekes változatban, tanulságosan s tagadhatlan szakismerettel kitöltetés érdemét, mely a szerkesztőé, — de czélom a szó teljes értelmébeni kertészetünkről mondani valamit, amit mükedvelői szemle s tapasztalás után, pár percnyi elgondolkodással mondhatok.

Hazai kertészetünk — ha sejtelmem nem csal — egykét évtizeddel ezelőtt nagyon csekély lehetett; mert — nem számítva némely ős gyümölcsfajok időről időre fenntartását, — csaknem minden nyom nélkül tünt el a jelenkor szemei elől.

Mit tüntet elő az új évtized kertészete? — keveset nálunk azon sikerhez mérve, melynek németek, francziák, hollandok és belgák örvendenek; sokat, nagyon sokat, kertészetünk előbbi állásához képest, e tekintetben többet, mint multunk egész évszázada.

Csodálunk lehet, ha csak leírásból ismerjük is: mint rendelkeznek külföldiek a növényországgal, hogy pótolják mesterségesen a növényzet igényelte természeti erőt; hogy állítanak elő új, még nem ismert alakok és színekben pompázó növényeket, mintha csak a teremtés műve folytatásában volnának. — Ugyde előttök, évszázadok óta lobog a természettudósok vezérszövétneke, melynek világánál csendes haladásban is volt elég idejük felismerni, a növények tenyész-zer-

veit, azok működését s azokkal egybekötött minden természeti tünetnyit, melyek ismerete tudományt és rendelkezési hatalmat ad a növényország felett.

Mi, kik csak a külföldi magvakat és növényeket is maig, és talán még soká nem nélkülözhetjük, nagyon hátra vagyunk növénytanunk s kertészetünkkel; de szép haladásban a tökély magaslata felé. Ha nézzük, hogy még csak a kezdetnél vagyunk és mégis előítélet s elfogultság nélkül tekintve ez új évtizedi iparunkat: egyesek és társulatok tevékenységét sikerrel látjuk oda irányulni, hogy a mink nincs, mielőbb legyen és úgy egyesek szorgalma, kitartása, mint a tömeges mozgalom, már is számtalan sikert hirdető látványban nyilatkozik.

Főuraink mindig tartottak kertészeket, hogy azok külföldön szerzett ismeret s tanulmányaikkal az uri kényelem öregbítésére szemet és inyt kielégítő tenyészdeket alkossanak, de ezek, csakis az uraság rájuk parancsolta kötelességből tettek valamit, az urasági ház és vendégeiért; vagy ha mellesleg eladási üzletet vihettek, eladtak virágnemű és más növényeket, anélkül, hogy szaporításuk s tenyésztésük módját ismertették volna, sőt többnyire titkot csináltak a legegyszerűbb dologból; és így tőlök nem tanultunk semmit.

Kinek, minek tulajdonítsuk tehát kersészeti előhaladásunkat? — értve az előhaladást a tudományos, nem pedig a firól fira maradt közönséges kertészetben.

Először is néhány vagyonosabb s áldozatkész buzgó hazafinak, kik nemcsak a hazában néztek szélyel s karoltak fel minden életrevaló eszmét, mely kertész-gazdasági iparunkat elősegítheti, hanem külföldön évekig utaztak azért, hogy az ottani növényélettel, terményekkel megismerkedjenek, a különféle tenyésztés, szaporításmódokat eltanulják s tanulmányaikat úgy személyesen, mint szaklapok útján köz tudomásra hozzák a hazában, jobblétre segitendők a munka, a szabad természet emberét.

Tulajdoníthatjuk továbbá előhaladásunkat, azon körülménynek, miszerint fajunk egyrésze, azon emberek, kik más időkben az emberiség joga, története s több rendű ügyeivel foglalkoztak, szokott működési terükről leszorítva, új tért kerestek, oly tért, melyen becsületes önértéssel foglalkozva, lélekderítő szépséget és anyagi hasznót alapíthassanak. — Ezért sokan, kik azelőtt gazdálkodással, kertészkedéssel keveset, vagy mitem bibelődtek, vágyva pillantottak a kertészet ezerféle foglalkozással kínálkozó búbája felé; keresték az alkalmat, szakavatott emberekkel fogózhadni s kettőztetett iparkodással használtak fel minden igét, minden látványt, mely dologértők ajka, tolla s előállítás után került.

Igy teremté meg az új évtized, a mindig előbbtörő számtalan gazdakertészt s kertészegyletet, jó tömeg könyvvel, lapokkal együtt; így jutunk majd egymás segítségével oda, hogy itthon megtanuljuk, amit az udvari kertészek külföldön tanultak s még többre vihetjük, mert — ha nem csalódom — ezek a kertészek azt hiszik, hogy midőn ők Bécsből vagy távolabbról megjöttek; az egész növényországot, vagy legalább annak ismereti bölcseségét, hiánytalanul magokkal hozták s ujjabb tanulmányal, könyvekkel, lapokkal, melyek pedig a külföldről is, ujjabb ismereteket, felfedezéseket, ujjabbkori vivmányokat hoznak, nem igen gondolnak s éljenek bár száz évig, vak elfogultsággal beszélnek elvéntülhetetlen s hiánytalanul hitt nagy tudományuk mellett; pedig egy honi képezdéből került, vagy önszorgalmával készült s a szakirodalmi közleményekre figyelmes kertészujonez, nem egyszer megleckézne s talán meg is akasztaná, az ily, újítással nem törődő bölcsét.

Tisztelet az ilyen embereknek! — de nagyobb és méltóbb tisztelet azon férfiaknak, kik mint a jó pap, holtig tanulnak, hogy amint maguknak, úgy embertársaiknak is hasznára legyenek tanulmányaikkal; kik fáradnak, küzdenek, nem kenyérkereset, hanem azért, hogy azon körben, melyben mozognak és élnek, természeti áldás forrása fakadjon, buzogtatva a nagy közönséghez életadó nedvét; — kik úgy kertészkednek, mint egy dr. Farkas Mihály, ki a fővárosi

kényelemből kibontakozva, legtöbbet kőbányai kertjében lakik és dolgozik; dinnyészet, szőlészet és konyhakertészet rendezése mellett, egy — saját erejéhez mért területen, most melegvázi növényeivel, majd Dzierzon kassai méhesében; majd ismét külföldi növények honosításában fáradozva; ki olykorolykor jelentkező vendégeit, amellet, hogy öntermesztette fűgével és dioscorea batatas sültjével jól tartja: oktatást ad s ujjal mutatja ki: akarat s tevékenység mellett, mily szép sikernek örvendhet az ember; — másutt szaklapokat tölt ki közhasznú takarmányfűvek s más tenyésztési méltó növények leírása és tenyésztés módja ismertetésével; máshelyt ismét tízféle burgonyafajt, jelesen jelesebb dinnyét és más nagybecsű terményt mutat fel, a műbíráló izelő s vevő közönség elé.

De, hogy közelebbről vegyem a jó példát: látni kell Biharmegye legnagyobb gazdakertésze Bük László kertészetét, látni kertészkedésében B. L. urat magát.

Hogy e példányképnek, csak gyenge színnel ecsetelt vázlatát adhasam, el kell mondanom, hogy e derék férfi annyira szépíté s hasznosítá egy szépterjedelmi birtokát Szatmárban, hogy abban már nem lelt bámulatos tevékenységének megfelelő foglalkozást; hanem 1858-dik évben megvásárolt Biharmegyében, Tóti község alatt domboruló legszebb hegyen, saját nagy tábla szőlője mellett, száz öftrért egy 40 holdas tért, — negyven holdnyi földtért egy száz frtért, s mások még ezt az árt is sokalották, mert az egész térség kiirthatatlannak hitt csipkebokorral, tövissel sűrűn be nőtt helyiség volt, úgyhogy irtókat is nehéz volt kapni bele. — Nagy árért azonban a poklot is megvínák az emberek, tehát ide is került vállalkozó, s az irtatás apránként véget ért.

Másik évben megkezdte a kertészkedés, minő viszonyok, minő küzdelmek s áldozatok mellett folyt az jelenig, azt festeni sem időm, sem elég ismeretem, csak annyit mondok, hogy az 1858-ban 100 frtért drágának tartatott tér, most megbecsülhetlen kincset érő szépen rendezett kert, hol a terület magaslatán bel és külföldi szőlő, mintegy négyszáz fajban, már csak leveleinél fogva is meglepő szép változatban gyönyörködteti a szemlélőt. — Alább nemes oltványok, — itt-ott már termőfa, — állandó helyre beosztva; néhány ezernyi számban, közte a legszebb diszfa 250 fajban, alma is körülbelül ily fajmennyiségben, körte több mint 400 fajban, úgyhogy a múlt év tavaszán, midőn az országos kertészeti társulat 120 faj körtefát, mint belhányt, külföldről meghozatni határozott, a megnevezett fajokból már akkor 80 faj megtalálható volt B. L. kertében és terjedelmes sorozatában.

Ezekon kívül cseresznye, kajszin, őszi barack, szilvaneműek, bokor, fa, virágültetvények a legjellegesebb fajváltozatokban; — nagyobb vad vagy nem kedvelt gyümölcsű fáknál 10—20 s több oltás egy-egy törzs koronás ágaiban.

Ki végzi, hányan végzik e temérdek ültetést oltogatást és a több halmaz műkertészeti munkát?

„Tíz kertész“ szokta mondani a tulajdonos, felmutatva hozzá tíz ujját.

Az a tíz ujj valóban tíz kertész munkáját végezi, ha kivált hozzávesszük még a fa, a szőlőiskolák körül s a kertészet majd minden ágában legnagyobb szakavatottsággal való foglalkozást.

B. L. ur naphosszanta gyors foglalkozását, más embernek követni nem, csak bámulni lehet, úgy szintén azt, mint szólítja a növényvilág ezer meg ezer szülöttét, tudományadta nevein; a különböző tenyésztésmódokról — ha van kinek, — mily szívesen ad gyakorlati utasítást s mennyire elemében találja magát, ha barátságát kimutatni alkalom nyílik, a mások által drága pénzért árulgatott totlebenkörte oltóágakat s más újdonságokat, nagyárbán külföldről beszerzett szőlőfajbéli ritkaságból a felesleget, ingyen kínálja a rokonszenvezőkre, hogy ami szép s hasznos, ne csak neki, de másnak is meglegyen s kertészetünk becses beltartalma minél jobban s gyorsan emelkedjék.

A biharmegyei gazdasági egylet jobbat nem tehetne, mintha Bük László e derék kebelbeli munkáját, iparát szemle s figyelme tárgyává tenné és jeles fajszőlőkkel is oly gazdag, mondhatni páratlan kertét a gazda szíves engedelmével igénybe venné.

Gobóczy Károly.

„István“ gőzmalomtársulat.

F. hó 22-kén tartotta az „István“ gőzmalomtársulat az évi tavaszi rendes közgyűlését. — Nem lehet czélunk e legnépszerűbb jövedelmező vállalat magánügyeiről a közönséget kimerítőleg értesíteni; azonban az sem lehet, hogy mind hallgatással mellőzzük azokat, a mik ilyen, különösen Debreczen lakóit nagy mértékben érdeklő intézet ügyei körül történnek. Annál fogva kiszemeljük az általános érdeklő tárgyakat, s röviden közöljük azokat.

Az „István“ gőzmalomtársulat ügye, ez évvel új stádiumba lép, azon két nagy változás következtében, hogy az eddigi igazgatóság helyét más foglalja el; és hogy az 5% kamattal az eddigi igazgatóság által biztosított u. n. új részvények, miután azok beváltása végett egyetlen részvényes sem jelentkezett, — a biztosítók továbbra felmentetvén, — az eredeti részvényekkel tökéletesen egyenlőkké váltak, mely körül-

mény, az eféle részvényekre veres betűkkel lenyomatni határozatott.

Az igazgatóságváltozásra nézve érdekesnek tartjuk közölni eddigi igazgatók Csanak József és Szabó Lajos urak, a választmány elé terjesztett zárszámadási jelentésének végső sorait, melyek szóról-szóra így hangzanak:

„Ezen iratunkkal legvégső kötelességnek tettünk eleget, azon 5 1/2 évről, melyekre mint igazgatók szerződöttünk voltunk, melynélfogva szükségesnek tartjuk kijelenteni, hogy

1-ször, a szenvedő állapot közzé sorolt múlt évi juttalékunkhoz csak annyiban tartunk igényt, amennyiben igazgatásunk idejébéli activ adósságok, pénzzé lettek, vagy lesznek;

2-ször, hogy igazgatói minden eljárásunkra felvilágosításadásra, minden netaláni társulati vagyonekérdésre nézve, magunkat készséggel felelőseknek nyilatkoztatjuk, mindamelllett, hogy igyekeztünk volt, ez idő leteltével nyílt kérdést semmiben sem hagyni fenn.

Általában pedig a tek. választmányának és az általa képviselt társulatnak mély hálánkat s tiszta szívből eredő köszönetünket nyilvánítjuk azon bizodalomért, a melylyel minket képesítették, hogy hazánk egyik jelentékeny iparága emeléséhez, városunkban fennállhatóságának bebizonyíthatásához járulhattunk, mi reánk nézve annál fogva is különösen becses, mert a tek. választmány, a jóakaró társulati tagok és a sokban kedvező körülmények támogatása, egyuttal megvédelmezett minket, — a mi szintén előtünk állott — a sikertelenségtől, ami a fenforgott körülmények közt azonos lett volna társadalmi és erkölcsi hiteltünk vesztésével, és azon hiedelem még inkább elterjedésével, hogy nálunk a vállalatok mind összemennek, hogy az emberek egymásra mit sem bízhatnak.

Ebből folyólag álljon itt a választmánynak, m. h. 24-dikén tartott ülésében hozott, következő határozata:

„Nem mulaszthatja el a képviselő választmány, hogy a visszalépő igazgatóságnak, mely a vállalatot 5 és fél évi működése alatt, a küszöbön álló bukástól megmentve, kitartó szorgalma és ernyedetlen buzgalma által, az igazgatása kezdetén szenvedett küzdelmek daczára oly virágzó állapotra juttatta, miszerint annak mármár veszni indult hitele, nemcsak teljesen helyre állított, sőt gyártmányai jelessége s a kezelés tisztasága által külföldön is méltánylásban, sőt éremmel kitüntetésben részesült, — s ez által bebizonyította, hogy helybeli vállalatok is, — jó kezeléssel, — életre valók lehetnek: — sokszorosa s n

Korallsziget.

Forró az égő; — szellő nem lebeg.
Mely tikkadt homlokod üditse meg;
Alant nem hűs a hullám, és felül
Égőn süt a nap, izzólúz gyanánt.
A láthatáron — s még tul elterül
A mérhetetlen esendesőceán.
Nincs távolkéklő hegyláncz, amelyen
Az elfáradt szem édesen pihen,
Csupán ég és víz; a menny boltozatja
Magát a tenger tükreben ringatja.
Csak itt s ott tűn fel egy-egy kis sziget,
Csekély gyűrűjén sarjadó liget.

Midőn az Urnak mennydörgő szava
Szárának és viznek parancsola
Elválni egymástól, s kimért helyén
Huzódni meg: sok ezer év előtt,
A megfészkelte tenger hullámai
Összecsaptak miljárd puhány fölött.
De a tenger mély sirjában temetve,
Nem csüggedett el a bátor csoport.
„Fölkelni sírból“ e jelszót követte,
S majdnem lehellen munkával dacolt.
A rendező ösztön parancsszavára
Épül minden lakos parányi vára;
A tengermélyen álló ősi lak
Alapjaul szolgál száz többinek,
Miket kitartó szorgalom között,
Ifjabb családtagok építenek.

Sok század elmúlt, s a munkás parányok
Millióinak nagy műve még csekély;
Talan hiába minden fáradozok,
Ha máshonnan nem érkezik segély.
Hány százezer kidőlt a munka közben!
A többi ám folytatja még erősbben;
Ha egyik-másik munkás szeszét
Tovaszóltja az enyészet:
Száz váltja föl, és mialatt
Az építmény halad, halad:

Szörnyek bámulják e csodát;
S elámultan usznak tovább.

Sok év letűnt ismét, de folyvást
Foly szép sikerrel a dolog;
Száz nemzedék felváltja egymást,
Szorgalmasan sűrűg-forog;
A számtalan darabka kő
Mindig magasb halomra nő,
S míg azt a kis nép vési, ássa:
Már hallik a vihar zugása,
Már lágy derengő fényivel
Áttörni bír a napsugár,
S leérik amint odafenn
Lankadt hullámban ing az ár;
Mind jobban átlátszó a hab,
— S mint börtönét elhagyta rab, —
Az óriás telep szabadra jó,
S a habból mint egy tündér lép elő. —
A fölkelő nap első sugarát
Átlátszó fátyolon bocsátja rá,
És gyöngye biborszint ereszt le
Az ujszülött korallszigetre.

Áll a sziget már a tenger színén,
Kis partja is emelkedik naponta,
Gyűrűje folyvást tágul, izmosul,
Kiepitik, mit a vihar leront.
A csapkodó hullám előbb letépi
Külső csipkészetét a gyöngye műnek,
Tán száz, vagy ismét ezer év folyása
Kell, miglen a partok pár lábára nőnek;
De annyi év, mely jó s halad,
Természetben csak pillanat,
Nincs ott kicsiny s nagy, lassu s hirtelen...
A kis sziget nő egyre szüntelen;
S mely még előbb a partokig nyomula:
Betöltve már lassankint a laguna.

Meg-meglocsolja tengeráradat
Zajló vizével a kis partokat;
Megtér a hullám, ámde a halaknak

Elrothadó hullái ott maradnak;
A szent természet láthatatlan öre
Termő erőt készít el jóelőre.

Idővel a hab egy kókuszdiót
A partra görget, a héj megpuhult,
Rejtett esirája ébredésbe jó;
Ribuvik a nap hő sugaritál:
S a pusztá kis szigetkén, ime már ma
Ott díszlik a legelső karesu pálma.

Egy két madár, talán vihartól
Elesapva, földrehullatott
— Mit messzetájakról hozott el, —
Néhány bokor s virágmagot:
És míg magok éhen halának,
Éltet adtak fű és virágnak;
Hogyha majd később, másfaj állatok
Nem tudni honnan, újra elvetődnek:
Bő táplálékra leljenek legott,
Mint új lakói a korallszigetnek.

Flórája már ha van e kis világnak,
Néhány banán s kenyérfa is terem;
Viharsodorta tikkadt szárnyasoknak
Már nem hiányzik többé élelem:
A tört hajóknak korhadt romjain
Vizből menekvő emlősállatok,
Vagy amiket az utazók kitétek,
Megnépesítik e kis államot;
Zengő liget lesz a kopár szigetből,
Mely árnynyal óv a forró nap hevétől.

Csodálatos! — itt ember is lakik. —
Honnan vetődtek s hogy? — ki mondaná meg?
Hát a tenger zajló hullámai
Honnan hozzák s hogy, a kidőlt fatörzset?

Délázsianak távol partjain
Honos a szép testalkatu malaj.
Nem félik ők a tenger véseit,
Kedves zenéjük szélvész, habmoraj;
S hogy élelmét meghozzák a családnak,

Kicsiny hajóikon tengerre szállnak.
De lesben áll a vész, s a kis hajó
Bősz kedvének játéklabdája lett;
A gyöngye sajkát messze elviszi,
Sikamló tengerhullámok felett.
Addig ragadja, mígcsak meg nem áll
Korallszigetke lejtős partinál;
S ha férfi és nő együtt üle rajta,
Néptörzsöket hozott a gyöngye sajka.

A fák gyümölese, nedve, pár család
Részére még elég élelmet ad,
De hogyha a nép megnő szertelen:
Akkor kivándorolni kénytelen.
Hat ifju pár csolnakra ül,
S hol a tengerből fölmerül
A látkörön egy új sziget:
Széltől arra hajtatja-át
Törékeny kéregesónakát,
S ott is megzendül a liget.
Csoportjai e szigeteknek
Igy lassankint megnépesednek.
Lakói mind rokonfajuk;
S mindnyájoknál szájhagyomány:
Hogy Szunda partjától vetődtek
Elődeik, vihar nyomán.

Forró az égő; — szellő nem lebeg,
Mely a fáradt hajóst üditse meg;
Alant mély tenger nyugszik, míg felül
Tűz szállong a nap izzó sugarán;
A látkörön tul s még tul elterül
A mérhetetlen esendesőceán. —
Nincs távolkéklő hegyláncz, amelyen
Az elfáradt szem édesen pihen;
De van mosolygó kis csoport sziget,
Tengerszineu dus zöldelő liget.
Pálmák alatt kis bázesoport fehérlik,
Hajót, utast tündérszerűen igézik
A jó nép s hűs berek, mit emlegetnek,
S tündéri bája a korallszigetnek.

Kadarecsy.

nyilvánult érdemeiért jegyzőkönyvbe ne igtassa. — Meg van győződve a képviselő választmány, hogy midőn a visszalépi igazgatóságnak tartozó e nemes kötelesség adóját lerója, nemcsak saját, de az általa képviselt egész társulat érzelmeit tolmácsolja.

Az e vállalat vezetése körül magának valóban feledhetlen érdemet szerzett igazgatóság eszerint közsajnálatra visszalépvén, a közgyűlésnek Szepessy Gusztáv ur, mint új igazgató mutattatott be, ki is a társulatot szívből üdvözölte, s a reá bízott fontos állás nehézségeit szemé előtt tartva, maga részére a lelépett igazgatóság, a választmány és a társulati tagok bizodalmit és szives közreműködését kérte.

A mult év ügymenetének érdekes mozzanatai következtek: 1. Az ujonan választott számvevőnek új utasítás adatott; 2. A kertészlak bővítése, üstház javítása, vízcsatornák készítése s a malom előtti szökőkút feldiszipítése befejeztetett. 3. Az igazgatóság szept. havi jelentése alapján örömmel győződött meg a választmány, hogy a társulatot a londoni világiállítás alkalmával ért kitüntetés, nem egyéni befolyás, hanem a gyártmányok jelességének következménye; 3. Ez év elején a megüresült külraktárnoki állomásra, volt n. létai számtartó Kerekes József ur alkalmaztatott; 4. Az igazgatóságra nézve, a képviselő választmány az illetők beleegyezésével úgy intézkedett, hogy az eddigi igazgatóság, az üzlet igazgatását, az eddigi feltételek mellett f. évi július elsőig folytatja, mely idő alatt az ujonan választott igazgató, időnkint többtöbb teendővel megbízatván, lassankint az üzlet minden ágába bevezettetik, a tetteges igazgatást azonban csak f. évi július 1-ső napján veszi át egészen. (Nem tartozott ugyan szorososan a dologhoz, mindamellett is jónak látta a választmány, jelentésében a közgyűlést is értesíteni arról, hogy a lelépett igazgatóság, f. évi jan. 1-től félévre járandó utalékát, az alakítás alatti „emlékkert“ javára ajánlotta föl.) 5. A m. tavaszi közgyűlés felhatalmazása folytán az 1861-diki jövedelem jótékony célokra szánt összegéből, a választmány következő adományozásokat teljesítet: a) a ref. kistemplom újjáépítésére 500 frt. b) az ingyeniskoláztatás javára, tanítók fizetése tőkéjeül 600 frt. az egyház pénztárába befizettetett; c) a ref. szegényápolda részére 20 frt. d) a r. cath. szegények részére 10 frt. az illető helyekre küldetett. 6. Az igazgatóság ajánlatára a pesti gőzhengermalom gépgyárból egy lisztkeverő és buzatisztítógép meghozatott. 7. A társulat épületei tüz ellen biztosítottak. 8. A belső raktár és iroda helyiségei kibérlése iránt, és az iránt, hogy választmányi ülések tartására alkalmas helyiségről gondoskodjék, az igazgatóság felhatalmaztatott. 9. Az „emlékkert“ vaskerítéséhez Münchenből küldött minták, a társulat részére megszerezettek, s az igazgatóság megbízatott, hogy azok nyomán, a vasrácszatot a társulat gépműhelyében, belátása szerint készíttesse, miáltal egyrészt a józilest kívánja a társulat városunkban terjeszteni, másrészt a gépműhely jövedelmézővé tenni. 10. Társulati ügyvédnek a képviselőválasztmányhoz tett évi jelentése szerint, a kisebb perek folyamatában semmi akadály nincsen, a visszaélések iránt évek előtt indított nagy per pedig becsomóztatván, ítéletre vár stb. stb.

Az igazgatóság mult 1862-dik egész évről beadott számadása szerint, az egész mult évi tiszta nyereség 60,250 frt. 73 krt. teszen, mely összegből a választmány minden 105 forintos részvény után 30 frt. osztalékot rendelt kiadni. — Az osztalékon túl fennmaradó 4720 frt. 73 krral a közgyűlés következőkép rendelkezett:

Adomány a ref. kistemplom építéséhez 400 frt. az ingyeniskoláztatás alaptőkéjéhez, tanítók fizetésére 600 frt. két újabb alapítványul a zenedénél 200 frt. a kertészegyletnek épületre 200 frt. szinügyegyletnek 200 frt. a Csokonaiszobor tőkéjéhez 150 frt. a polg. kórháznak 200 frt. főiskolai önképezdének 50 frt. az ispotályi harang megszerzéséhez 100 frt. a széplaki és kisházi iskolák megalapításához 200 frt. az orvosnövendékeket segélyző egyletnek 20 frt. = jótékony és közcélokra összesen 2320 frt. előre nem látható jótékony célokra, a választmány rendelkezésére bocsátatott 200 frt. a fennmaradó 2200 frt. 73 kr. pedig a tartaléktőkéhez csatoltatik.

A közgyűlésen elnök és a legidősb 4 választmányi tag, szabályszerűleg visszalépvén, nagy szótöbbséggel újra megválasztattak; ennél fogva a képviselőválasztmány ezentul is következő tagokból álland: elnök Komlóssy Imre, választmányi tagok Beór László, Berghofer István, Budaházy István, Farkas Ferencz, Kacskovics Iván, Kémery Lajos, Kiss Lajos, Márton Lajos, Kmety Pál, Sesztina Lajos, Tegze Imre, Vecsey Imre. A választásnál, a szavazatok nagy része a lelépett két igazgatóra esett, azonfelül kétséget nem szenved, hogy ugy a jelen volt, mint a meg nem jelenhetett részvényesek közt egyetlen sincs, aki az ő tapasztalt belátásuk és úgyszereteket igénybe venni ne ohajtaná; minthogy azonban ok, mint még működő

igazgatók, egyideig a választmány tagjai nem lehetnek, a közgyűlés felhatalmazta társulati elnököt, hogy mihelyt Csanak József és Szabó Lajos urak a folyó fél évről számadásukat letették, azonnal választmányi tagokul alkalmaztassanak, s a szabályszerű 12 tag helyett azontul 14 tag képezze a választmányt, egész a jövő tavaszi közgyűlésig, a midőn a szokásos 4 tag helyett 6 tag lépendvén ki, a dolog ismét a rendes kerékvágásba jövend.

Mi pedig azon ohajtással zárjuk be ismertetésünket: adja isten, hogy e debreczeni „István“ gőzmalomtársulat, mely 1843-ban alakulván, gyermekkorában sokat betegeskedett, sőt nem egyszer halálán is volt, most pedig 20 éves korában, Herculessé erősödött, erejének fogyatkozása nélkül hosszú életet éljen, bőkezű segítője legyen még unokáinknak és unokáink unokáinak, és szülőanyja Debreczen gyár- iparának!

Szerelmi vallomás.

Szeretlek:

mint a gyermek, az anyai emlékből szívott boldogság érzetét; mint az ifju szereti, nagyra törő lelke magasztos vágyait; mint a férfi szereti a nagytetek dicsőségét; mint az öregek a gondolatot, hogy utódaikban újra éljenek; mint az aggastyánok a feltámadás hitét; mint a virág a harmatgyöngyön játszó nap fényét és melegét; mint a tenger szereti a holdat, melynek járásától függ kedély-állapota; mint a gyöngy szereti kagylóját, mellyel össze van növe, mint a hajnalesillag a holdat, melyet örökké kísér utain; mint a természet a tavaszi nap éltető sugarát; mint a tavasz az első ibolyát; mint a nyár az aranykálászokat; mint az ősz a kebelére menekülő termőerőt; mint a tél a tavasz reményét; mint a fájo szív, a vigasz angyalát; mint a rab, a szabadulás első pillanatait; mint a méhecske, a virágok mézét; mint a csillagok, az ég zománccszőnyegét; mint a szomju szarvas, a kristálytisza forrás vizét; mint a szív egyik kamarája, a másikat; mint az istenség a teremtés nagyszerű eszméjét, mely az ő boldogsága; mint a halhatatlanság lelke az örökéletet; mint a szabadság, a világosságot; mint az emberi nyelv ki nem beszélheti.

Szeretlek:

mert lünderarcod bájsugarai között szállott le reám az élet szelid hajnala; mert forró esőjaid között szívtam lelkembe, az ifju rózsakornak édes nectarillatát; mert szépséged és gazdagságod aranykerte rózsaluagai árnya alatt védekeztem, az élet delén kísértő szenvedélyek égető heve ellenében; mert örök dicsőségéd fényes napjának meleg sugaraiból szövődött keblemben, az örök üdvet ígérő jövő boldogságnak édes reménye; mert a te szeliden úpoló karjaidól szívárgott belém erő és képesség; megbirkozni a bűnök rohamjatekával; mert viszonyszerelmed meleg lehellete adott lelkemnek enyhületet, az önzésnek szívemig nyújtózó jég hideg takarója ellenében; mert az ő, örök szépség hamisítatlan gyöngysorait látom ragyogni, a felkent homlokodat díszítő borostyánlevelek között; mert életed történetének aranylapjain leghűbb vonásokkal van megírva, az igazság gyémánt sugarai közt ragyogó világ-dicsőségéd fényes diadala, a bűn és ármány sötét szellemének véres tusái fölött; szeretlek azon hüverődést, mellyel örök hűségben meg bírod tartani igaz imádóidat, kik tebenned az örök igazság kiapadhatlan kuffejét imádják; mert azok, kik téged szeretnek, soha meg nem esalatoznak, mert e szent érzemény, örökségképen maradt reám őseimről, kik szeretetüket irányodban vérrel pecsételték meg; mert a természet e szent ösztönének, ellent nem állhatna becsületes lélek; mert te vagy gondolataim és büszkeségem legfőbb s legkedvesebb tárgya; mert gazdag kincseid közt, az erény drága ékköve ragyog legfényesebben; mert viszonyszerelmed kristálytükörén, állatszük lelked szeplőtlen tisztasága; mert a legnagyobb kincset érdemled tőlen, — s ez is csak elismerés jele, és nem jutalom részemről, örökjő szivedért és mi lehetne drágább kincs, az igaz szerelmenél? mert vigasz angyalaként megjelenisz a kisded bölcseségénél, hogy életét óvhasd; megjelenisz a szenvedő mellett, hogy bánata könyeit letöröld; megjelenisz a koporsónál, hogy szellemed éltető erejét olthasd az enyészet mozduló esirájába, melyben hatalmad varázsütésére a por megelevenedik, s a remény zöldbársonyszínét ölti magára, mert azokat, kik téged kedvelnek, megszabadítod a gonosztól;

mert megbocsátod az ellened cselekvő hűnösök vétkeit, ha haláluk óráján hozzád térnek, és elfáradt testeiket csendes nyugalom lágy párnáira pihenteted le; mert szereteted gyémántkulesa megnyitja a szenvedők bilincseit; mert isten átkát látom lebegni azok felett, kik isteni arcod helyett idegen képeket imádnak;

Szeretlek, mert szeretlek, oh házám!

Oláh Károly.

A Jésuiták bukása Franciaországban.

Tudva van, hogy e szerzet, mindenüvé illeszhető elvei, kebelében volt okos fők nagy száma, az idők tudatlansága, az akkori fejedelmek gyöngesége, sok tagjának tevékenysége és vakmerő bátorsága, végre valamennyi tagjának egy okos vezér akarata alá vakon alárendeltsége által, félelmes testté nőtte ki magát, mely egész Európa, sőt Ázsia és Amerika egy részének is boldogsága vagy veszedelmére, ropant befolyást gyakorolt. Száz év lefolyása alatt majd semmi nagyobb szerű esemény nem történt Európában a jésuiták részvevése nélkül s valóban oda vitték a dolgot, hogy a leghatalmasb fejedelmek engedelmessékedtek intéseiknek. A legelső szolgától az első állam-miniszterig, mind az ő teremtményük volt s általuk vezetett. Minden nagyszerű tervhez ok rajzolták az első vonalakat s az ő kezökben volt annak kivitele vagy meghiusítása. A népek békéje és harca az ő hatalmuktól függött. Az egyházban fejük a csillagokig ért. Püspökök, bibornokok, sőt pápák is meghajoltak hatalmuk előtt, a többi papirend pedig lábuknál hevert. Magának a pápának is országlása és választása az ő kezük műve volt. A legmagasb méltóságok viseléséről lemondtak, mert magasztosabb volt azokkal tetszés szerint játszani s félelmebb a titkos hatalom a nyilvánvalónál. Mindenütt ugyanazon lélek és szellem élt bennök. Uralmok központja Róma, — ott székelt a kényur, akinek vakon engedelmessékedett minden.

Nincs itt helye, mindazon gonosztságot felemlíteni, mit a jésuiták befolyásukkal előidéztek; eléggé ismeretesek azok.

A 18-dik század közepén, a világ minden részéről, de különösen Portugalia, Spanyol-, s Franciaországból hangos panaszok emeltettek a rend ellen. Legnagyobb ellenségei egyike: a parlament, a nép hangulatát is figyelembe véve elhatározta, hogy veszelvény befolyásukat tovább tűrni nem fogja, mire a rend tagjai kinyilatkoztatták, hogy ok főurokon kívül más bíró nem ismernek. A jésuiták bukása Portugaliaiban, — mit a király elleni összeesküvés idézett elő, — francia ellenségeiknek új fegyvert adott kezükbe s nem sokára odavitték a dolgot, hogy a jésuiták, mint államfelforgatók, királygyilkosok, erkölcsrontók, általános gyűlölet tárgyai lőnek; ami gonosztságot történt, mind rájuk hárittatott és bár az ellenök szótt terveket ügyesen tudták meghiusítani, végre is minden ravasztságu mellett sem kerülheték ki sorukat.

A legfőbb ok bukásukra egy per volt, melyet egy marseillei kereskedőház, egyik tagjok: La Vallette atya ellen folytatott. A kereskedőház bizonyos, az angolok által elvett hajókért kárpótlást követelt La Vallette-n; ez pedig, mivel egyes tagnak semmivel sem szabadott birni s minden vagyon az összes rendé volt: a szerzetre háritotta a kárpótlás terhét.

A szerzet és a pater közt fenforgó kérdés eldöntéséhez a rendi szabályok előmutatását követelte a törvényszék; ezekből kitünt, hogy valóban a rend tartozik kártérítéssel, de kitüntek a rend politikai s erkölcsi alapszabályai is. Ez alkalmat felhasználta a rend ellenségei. Choiseul miniszter s a parlament, borzasztó társaságként tüntették azt fel a király előtt, s királyi parancs adatott ki, hogy mint lázitók s árulók az országból kiüzessenek, mire azonnal sokat át is küldtek a pápai birtokokba.

A királyné és családja közbenjárására azonban az eljárás megszünttetett s oda szelidítettett, hogy a társaság ügyei rendeztessenek, korlátoztassanak.

A rend generalisa azonban, midőn az új fogalmazásu rendszabályok hozzá megküldettek, felbőszülve ezt írta vissza: *sint ut sunt, aut non sint!* (Legyenek ugy, a hogy voltak, vagy ne is legyenek.) E kevély válasz felharagította XV-dik Lajost s 1762. augusztus 6-kán kiadta a kiüzetési parancsot.

A rend feloszlattott, egyenruhája betiltatott, a general és egyéb előjárók iránti engedelmisség megszünttetett. Ez idő óta a jésuitáknak minden befolyása megszűnt Franciaországra.

Kevéssel azután Spanyolországból is kiüzettek a rend tagjai s a példát csakhamar Nápoly és Parma uralkodói is követték. Velence és Génuból már előbb kiüzettek. XIV-dik Kelemen pápa pedig az egyesült francia és spanyol befolyás alatt az egész gyűlölt rendet feloszlata. A rend nagymestere Lo-

renzo Ricci gonosztevőként az angyalvárba zártott s ugyanazon politikai kezek tarták most fogva, melyek előtt neki s rendjének föltétlenül engedelmességek.

Ricci 1775-ben az angyalvárban halt meg, nem siratva mástól, mint néhány vakbuzgó hívtől.

Közélet.

— Fájdalommal tudatjuk, hogy szeretett főpásztorunk főtiszt. Balogh Péter superintendens ur egészsége, a mai napig sem állott teljesen helyre. — Adja isten, hogy mielőbb nyerje vissza az élet e legfőbb javát!

— A debreczeni nők közelebb azáltal bizonyították be a nemzeti irodalom iránt való rokonszenvedésüket, hogy b. Jósika Miklósnak, irodalmi érdemei elismerésül, magyar hölgyek által nyújtandó album létesítéséhez, nagy számmal járulni nyilatkoztak.

— Sajnálattal tudatjuk, hogy a dalárda ügye, melyet zeneegyletünk választmánya először osztatlan hévvel karolt fel, a közelebbi választmányi ülésben elvetetett. Főokul az hozatik fel ellene, hogy a zenede helyiségei, a dalárda összejövetelei által korlátlanabb jelenetek színhelyévé válhatnának s annak iskolai jellemét veszélyeztetnék. Mi nem osztjuk e nézetet, mert úgy vélekedünk, hogy épen a zeneegylet kebelében alakulás lenne legalkalmasabb, a dalárdát, körén kívül eső hajlamoktól megóvni, s hozzá tesszük, hogy létesítése szándokát, vagy legalább lehetőségét, mi magokban a zeneegyleti alapszabályokban (l. l. §.) előre kimondva látjuk. — Tudatjuk egyébiránt, hogy a dalárdaügy azért még nem bukott végkép meg, sőt kétfelől is működnek létesítésén, amennyiben több zeneegyleti tag, az ügyet közgyűlés elé szándékozik vinni, mások pedig önálló dalárdaegylet alakításán komolyan gondolkoznak. — Akár így, akár úgy, csak legyen.

— A helybeli kereskedelmi és iparkamara részéről lapunk utóbbi számai egyikében közzétett hites alkuszi pályázatra, helybeli lakos Brett Mátyás folyamodván, miután a törvényrendelet vizsgálatot sikeresen kiállotta, az illető vizsgálobizottmány aláírásával kiadott h. alkuszi oklevél alapján, városunkban működését megkezdé. E körülményt az adás-véssel foglalkozó s az ipar-kereskedelem forgalmára befolyást gyakorló üzlet embereinek, különösen pedig helybeli kereskedőinknek szükséges tájékozás végett, jónak láttuk megemlíteni.

— A lapunkban ez évi folyam elején megpendített debreczen-nagyvárad egyenes vasutvonal eszméje, előbb az Ermellék egyik ismert tehetségét Nagy Lajos urat, közelebb pedig Békésmegye egyik kitiűnőjét Sz. L. urat lelkesítette felszólalásra. Az első a biharmegyei gazdasági egylethez nyújtott be erre vonatkozó indítványt, utóbbi a Pesti Naplóban kezdett meg, egy nagy figyelmet érdemlő, cikksorozat. Ohajtjuk, hogy az ily lelkesedéssel felkarolt s egész Debreczen és vidéke által helyesnek elismert eszme a kivitelre megérlelődjék; s ennél fogva, hogy a debreczeni kereskedelmi és iparkamara ez ügyben kinevezett bizottmánya, a reá bizott feladat teljesítéséről meg ne feledkezzék.

— Állandó színházunk építése lassan ugyan, de mégis naponként halad előre. Most már vakolatnak a falak kívül-belől, sőt a felső ablakok némelyike is be van üvegezve s a belső boltozatok és lépcsőzetek egyrésze készen. Egyáltalában nem igaz némely levelező azon állítása, hogy az építés félbeszakasztott. A színház udvarán levő kut azonban már bomlóban van s veszély elkerülése tekintetéből nem ártana annak addig is kávéát készíttetni, míg a majdan alkalmazandó szivattyús kut elkészülhet.

— A h. h. egyházmegyei gyűlésre f. hó 26-dikán városunkban megjelent egyházi tiszt- és képviselők tiszteletére, ugyanaz nap, a kaszinó terében, nyilvános ebéd rendeztetett, melynek fűszerét számos toast, és érdekes eszmecsere adta meg.

— Ügyes mester ügyes tanítványa. A lapunkban már dicsérettel említett Tóth lakatos mester egy kis tanítványa, üres óráiban, innenonnan gyűjtögetett vaslemezekből, igen csinos takarékkonyhát készített, mely művészi hajlamot tanusít. A kis konyhát néhány névre kijátszották.

— A czeplédczai temető fejfái egyikén következő sirirat áll:

„E sirhant fedi néhai Bodnár Zsuzsanna porrá vált tetemeit, ki is magánosan futá le élete pályáját, jó keresztyén, mint cseléd példás hűségű volt s nálam haláláig híven szolgálva, el nem feledhető emlékeztét hagyta. Meghalt életének 60-dik évében.“ — **Vajon sejtje-e, aki e fejfát állította, hogy midőn hű cselédjét ily szépen megbecsülte, egyszermind magának állított emléket?**

— Az igazság érdekében felhívjuk azon ujdont-

dásztársainkat, kik a „Hortobágy“ után érdekes tárgyat nem tudnak közölni, mint a 15 mázsás két disznót, „amelyeket — szerintök — a gazda, kíváncsiságból még most is hizlal,“ hogy e hirt többé ne közöljék, mert a szelid állatok, már két héttel ezelőtt (tehát előbb, mint „V. U.“ és „Bih.“ kollegáink által megemlítették,) irgalmatlanul felkonczolatának. Régenmult dolgokkal pedig csak „Harmonia“ kollegának joga és rendeltetése újságotni.

— Balázs Kálmán közkedvességben álló zenésznünk, a jövő hó elején zenetársulatával Szentpétervárra indul, hová kedvező feltételek mellett öthavi időre meghivatott. Amennyire sajnáljuk, hogy azon idő alatt meg leszünk fosztva hegedűjének búkergető, lélekemelő hangjától, ép oly öröm hatja meg szívünket azon tudatban, hogy a szép magyar zene a messze külföldön is mindinkább kedvesebbé kezd válni. Hadd tudja is meg a világ mily

„Szomorú a magyar nóta
Néhány száz esztendő óta . . .“

és hadd lelkesüljenek a magyar zene hangjaitól észak jégkeblű fiai emberiségre, szabad eszmékre és nagy tettekre!

— Minap mint hirt közöltük, hogy városunkban egy második fényirda is épüend: most már tényképpen tudatjuk azt. Az emeletes üvegtermet Vecsey ur építteti, a művészetek lelkes barátja: Farkas Ferencz ur udvarán és költségén, kinek e tényét bátran azok közé sorozhatjuk, melyek városunk szépitése és emelése ügyében történnek és a kor érdemkönyvébe iktatvák.

— A szathmári „Tárogató“ szerkesztője és a városunkban tartózkodó Szél Farkas, ez utóbbinak az említett lapban közölt „A szathmári deákok“ című költeményeért haditörvényszék elé állították.

— E lap szerkesztőségénél kaphatók sorsjegyek az inséggel küzdő óriáshegyi gyármukások felségelésére rendezett sorsjátékból. Darabja 60 kr.

— Kollát Dániel debreczeni rőfös-kereskedő ellen, e hét folytán csőd nyitattott. Tömeggondnokul Szepessy Antal, pénzügyelőül Nagy Lajos ügyvéd jelöltetett ki. Bejelentési határidő f. évi ápril hó 30-dika. Ugy szintén csőd nyitattott Némethy János debreczeni fűszerkereskedő ellen is.

— Nem messze van tőlünk azon idő, melyben Debreczennek alig volt kereskedője, aki magyarul vezetne volna könyveit; (akkor még abban a betegségben szenvedtek kereskedőink, amelyben most zenirőink és zenészeink legnagyobb része szenved.) Ma már keresni kell az ilyet s a maradás (az illetők kénytelenségnek nevezik,) legfelebb abban nyilatkozik, hogy kereskedőink egyrésze, a magyar mellett, német czéget is jegyeztet be. Annál inkább feltűnő, hogy egy kereskedő mégis akadt, aki Debreczenben, 1863-ban csak németül jegyeztette be czéget és csak német körleveleket küldött szét. Mi úgy véljük, hogy kereskedőnek nem szabad a világtól elmaradni és sajnáljuk, hogy Schwarz Bernát, azaz Bernhard Schwarz, debreczeni Kunstmehlen- verschleisz, Producten- Commissious- et Speditions- Geschäft und Säckeu-Leihanstalt tulajdonos urat, e nyelvkoptató czimen kell olvasóinknak bemutatnunk. (Ugy halljuk, hogy más kereskedő is volt oly elmaradott, hogy debreczeni czéjét magyarul nem jegyeztette be; azonban ebből természetesen nem lehet ker. testületünk szellemére rossz következtést vonni, mert ha egy nem, de két fecske sem csinál nyarat. — Szerk.)

— Az ispotályi harangszerzés javára e lap szerkesztőségénél újabb adakoztak: Kóbor Boldizsár 1 frt, Gezel János 1 frt és Tikos István 1 frt, — az előbbivel együtt 32 frtot. — Ohajtandó, hogy ne csak az időnkint itt történő, de általában minden adományozás nyilvánosan közöltessék.

— Vörösmarty Mihály összes műveinek kiadási jogát Ráth Mór vette meg 10 évre 9000 frtéért. A kiadást Gyulai Pál rendezi sajtó alá. — Deák Ferencz új érdemet szerzett magának, midőn e művek új kiadását eszközölte.

— A pesti katonai törvényszék Jókai Mórt, mint a „Hon“ szerkesztőjét, az „Alapkérdéseink“ cz. cikk közléseért, egyévi nehéz fogságra vasban, némisség és 1500 frt biztosítékvesztésre, — cikkíró gróf Zichy Ferdinándot pedig egyévi nehéz fogságra s grófi és kamarási méltóságainak elvesztésére ítélte. — Ismét egy alkalom, a „Handabanda“ fogcsigorgató humorának alkalmazására.

— Azok kedvéért, a kik netalán elhitték volna, hogy Franciaországban frankokat tüznek ki pályadíjjal, nyilvánítjuk, hogy mult számunk hibásan közölt az „Akasztott“ említésénél 20,000 frankot 20,000 frank helyett.

— Az arany bika vendéglőse Fehér ur közelebb azon életrevaló eszmére jött, hogy étlapjain, az ételek rovata mellett általános debreczeni utmutatót is alkalmazott, melyben az itteni közintézetek, egyle-

tek, törvényszékek, társulatok stb. szállását, a bérkosik szabályát, vasuti menetrendet s végre a bélyegilleték egy kivonatát is lenyomassa. Ez étlapok — melyeket a városi nyomda igen csinosan állított ki, — e szerint nem csak étlapok, de érdekes tudnivalók tára, s ingyen cicerone is leendnek.

— Beszélük, hogy egy debreczenvidéki ur megbízást kapott, aratáskor százezer mérő buzát bevásárolni. A termelők e hirt a harmadévi szép napok megújulását hirdető kukorikolásnak vehetik, horderejét azonban majd csak aratáskor ismerjük meg.

— A Telekipályadíjat ez idén Szigligeti nyerte el „Laczkfi Imre“ című színművével.

— Bihari levelezünk a „Bihar“ egyik számában helyreigazítja azon — lapunkban közölt — állítását, hogy Biharon a tanításügy rosszul áll.

Órafelosztás

a debreczeni zenede részére, az 186²/₃-diki második félévre.

A. Leány növendékek:

I-ső énekiskola. Hetfőn, szerdán és pénteken 11-től 12-ig II. énekiskola. Kedden, csütörtökön és szombaton 11—12. III. énekiskola. Kedden, csütörtökön és szombaton, 12—1. I. zongoraiskola. Hetfőn, szerdán és pénteken, 11—12. II. zongoraiskola. Kedden, csütörtökön és szombaton, 10—11. III. zongoraiskola. Hetfőn, szerdán és pénteken, 10—11. I. hegedűiskola. Kedden, csütörtökön és szombaton, 10—11. II. hegedűiskola. Hetfőn, szerdán és pénteken, 10—11.

B. Finövendékek:

I. énekiskola. Hetfőn, szerdán és pénteken, 5—6. II. é. i. Kedden, csütörtökön és szombaton, 5—6. III. é. i. Hetfőn, szerdán és pénteken, 6—7. I. z. i. Kedden, csütörtökön és szombaton, 5—6. II. z. i. Hetfőn, szerdán és pénteken, 6—7. III. z. i. Kedden, csütörtökön és szombaton, 6—7. I. h. i. Hetfőn, szerdán és pénteken, 5—6. II. h. i. Hetfőn, szerdán és pénteken, 6—7. III. h. i. Kedden, csütörtökön és szombaton, 5—6. IV. h. i. Kedden, csütörtökön és szombaton 6—7. Debreczen. 1863. Márczius 15.

Komlóssy Lajos
zenede-igazgató.

Színház.

Márcz. 15. Sánta Antal utolsó fellépteül: „Az árva fiu és a londoni koldusok.“ Színmű 5 felvonásban. — Sánta Reszler társulatának egyik legjobb tagja, ez este búcsúzott el közönségünkötől, s valóban élvezetes Prospectust hagyott emlékeztetünkben. Sánta szerepköre nem nagy; de a csikósokat, vén katonákat, s ehez hasonlókat oly művészileg személyesíti, hogy a nemzeti színháznál e tekintetben kárpótolandja a sajnosan nélkülözött Réthyt. Engedje a művészet nemtője, hogy sokáig hasznos tagja legyen nemzeti intézetünknek, s idővel ne fizetessék méltatlansággal, mint több művésztársa.

Márcz. 16. Bignio Lajos első fellépteül: „Ernani“ Verdi dalműve. — A nagybíró művészt, kit több fele érdek csatol Debreczenhez, színházi közönségünk ma hallotta először, s mindenki teljesedni látta az irányában: keltett várakozást. Hangjának ereje meglepő, és csengése vonzó, azonfelül oly könnyeden és biztosan énekel, mintha csak önmagának énekelne. Kár, hogy játéka is olyan, mintha csak önmagának játszanék, vagy inkább mintha nem is játszanék. — A mai előadás igen jó sikerültnek mondható; természetesen a fűszereplők szakmáyrészeit értve alatta, mert az ensemble gyakran volt hiányos. — A színlap azon tétele, melyben Bignio es. k. udvari énekesnek, s egyszermind a nemzeti színház tagjának mondatik, általános bosszankodást okozott, s e körülmény, a tapintatlanul felemelt árákkal egyesülten, a közönség nagy részét otthon marasztotta.

Márcz. 17. „Az ördögűző huszártiszt.“ V. j. 4 fely. Holbein után L.

Márcz. 18. Bignio 2-dik fellépteül „Nabucco.“ Verdi 4 sz. dalműve.

Márcz. 19. „Richelieu első párbajai.“ Bayard és Dumanoir vastag nyelvű 3 f. vígjátéka, melynek mai előadásán különösen meglepő, hogy sem már, sem még, nem a mi színpadunkra való.

Márcz. 20. Népelőadásul: „Rokkant huszár.“

Márcz. 21. Fehérváryné javára: „Dalma.“ Jókai 4 f. drámája,

Márcz. 22. „A nagyidai cigányok.“

Márcz. 23. „Gritti.“ Szuj. 5 f. Irtá Szigligeti.

Márcz. 24. Mezei Vilmos javára: „Linda.“ Donizetti 3 f. dalműve.

Márcz. 25. „Megházasodtam.“ V. j. 5. f. Irtá Csató Pál. Nagyobb színpadokon, s kitűnő művészeknek is hibául róják fel a rögtönzést. Annival feltűnőbb nálunk, e bajnak mindinkább elharapódzása. S ha még egy Szerdahelyi, Foltényi, Sánta rögtönöznek, mehetséget találunk az alkalmoszerűség és a találekonyosságban, de oly embereket, kik, mint ma Chován ur, inas szerepök néhány szavát sem képesek betanulni, egyáltalában és legkevésbé sem hisszük feljogosítottaknak arra,

hogy eszmegörceivel a közönséget untassa. — Jó lesz az igazgatóságának e körülményre figyelemmel lenni.

Marcz. 26. „Brankovics György.“ Sz. j. 5 f. Irta Obernyik K. — Zöldi művészileg személyesíté Brankovicsot. Váczy V. (Marára) sincs panasznunk a szerep felfogását illetőleg; de meg kell jegyeznünk, hogy turbánhoz uszályos ruha nem illik.

Marcz. 27. Népelőadásul: „Könyves Kálmán.“ Dr. 5 f. Irta Jókai Mór. — Császár Miklós vidéki színész, Álmos szerepében eléggé kedvezőleg mutatta be magát közönségünknek.

Marcz. 28. „Orpheus a pokolban.“

Kiadó: a debreczeni Színügyegylet.
Szerkesztő: Illésy György.

Holnap, márcz. 30. Reszler színházában
Prielle Kornélia
első fellépteül adatik:

„A csacska nők.“

Vigjáték 3 felvonásban.

Irta Dumanoir. Fordította Feleki.

A „Hortobágy“ kiadóhivatalánál kapható, és a postabérnek is előre beküldése mellett vidékre is megrendelhető a debreczeni állandó színház rajza, Skalniczy ur eredetije szerint, egy o. e. forintjával.

Előlegesen tisztelettel tudatjuk, hogy a „Hortobágy“ szerkesztősége és kiadóhivatala, a jövő hó elején, a czeglédutczai 3-dik számú Kaffkaház emeletébe teendi át szállását. — A jövő hótól kezdve minden látogatást vagy küldeményt ide kérünk intézni.

Értesítés.

A debreczeni takarékpénztár részvényesei a mai napon tartott közgyűlésnek határozata folytán értesítettnek, hogy a mult 1862-dik évről osztlék f. márcziushó 20-dik napjától kezdve a pénztárnál az eredeti részvény-jegyek felmutatása mellett bármikor felvehető.

Debreczen. 1863. Márczius. 15.

Komlóssy Imre m. k. Táry Gusztáv m. k.
elnökigazgató. társulati jegyző.

Nyilatkozat.

A Debreczen-NVáradí Értesítő 22-dik számában, egy cikk jelent meg: mely a t. cz. közönséget a színészet iránti részvéltlenséggel vádolja, — ezennel kinyilatkozatom, hogy ezen cikk megjelenésében sem én, sem színészeim nem részesek s minden ilyszerű czélzást határozottan visszautasítok, annyival is inkább, minthogy én a t. cz. közönség, különösen a színügy és kaszinóegyletnek, hazafias buzgó pártolásaért hállával tartozom.

Melyet is szives elismeréssel nyilvánítok, magamat to-

vábbra is a fent nevezett egyetek, a t. cz. közönség pártfogásába s szives részvéttébe ajánlva, — vagyok örök tisztelettel
Debreczen 1863. márczius 23.

Reszler István
szinigazgató.

Értesítés.

Az „István“ gőzmalomtársulat f. évi márczius 22-dikén tartott közgyűlése határozata folytán, ezenel értesítettnek a nevezett társulat részvényesei, hogy az említett közgyűlés által meghatározott osztlékaikat, eredeti részvényeik előmutatása mellett, f. évi május 5-dik napjától kezdve, ez év folytán bármikor felvehetik. — Megjegyeztetik egyszersmind, hogy a f. évi december 31-dikéig ki nem vett osztlékok, az alapszabályok értelmében többé ki nem vehetők, hanem a közgyűlés által meghatározandó jótékony czélokra fordíttatnak.

Debreczen. 1863. Márczius 27.

Komlóssy Imre Vincze Viktor
elnök. jegyző.

61^{dik} ÁRJEGYZÉK

az „István“ gőzhengermalom gyártmányairól.

(Debreczenben költségmentesen, készpénzfizetés mellett, osztrák értékben kötelezettség nélkül.)

A. asztali dara nagy szemű	- - - - -	14	frt.	-	kr
B. ugyanaz apró	- - - - -	14	„	-	„
C. dara középszerű	- - - - -	12	„	-	„
0. királyliszt	- - - - -	13	„	-	„
1. lángliszt	- - - - -	11	„	80	„
2. montliszt	- - - - -	10	„	80	„
3. zsemlyeliszt	- - - - -	9	„	80	„
4. fehérkenyérliszt 1-ső rendű	- - - - -	8	„	-	„
5. ugyanaz 2-dik	- - - - -	6	„	40	„
6. barnakenyérliszt	- - - - -	5	„	20	„
Kétszeresliszt	- - - - -	6	„	10	„
Rozsliszt 1-ső rendű	- - - - -	7	„	-	„
Rozsliszt 2-dik rendű	- - - - -	4	frt.	40	kr.
00. árpakása	- - - - -	14	„	-	„
0. árpakása	- - - - -	13	„	-	„
1. árpakása	- - - - -	11	„	-	„
2. árpakása	- - - - -	9	„	-	„
3. árpakása	- - - - -	6	„	50	„
4. árpakása	- - - - -	6	„	-	„
Árpaliszt	- - - - -	2	„	20	„
Dercze	- - - - -	2	„	-	„
Lábliszt	- - - - -	2	„	-	„
Korpa	- - - - -	1	„	80	„
Buzaalj	- - - - -	2	„	40	„

Minden zsákért 1 frt. 5 kr. lefizetendő. E betétet azonban a vevő visszakapja, ha a zsákot, az elvétel számított legfeljebb 3 hó alatt, hiba nélkül, bérmentesen visszazsallítja.

Debreczen 1863. Márt. 20.

Piaczi áruk.	Buza.		Kétszeres.		Rozs.		Árpa.		Zab.		Tengeri.		Marhaus.
	frt.	kr.	frt.	kr.	frt.	kr.	frt.	kr.	frt.	kr.	frt.	kr.	
Debreczen. Márt. 24.	5	40	2	80	1	90	1	65	1	50	2	35	17
Pest. Márt. 26.	4	-	-	-	2	57	1	80	1	55	2	35	-
Nagyvárad. Márt. 25.	3	70	2	40	2	10	1	80	1	45	2	10	18
Nagyimbály. Márt. 20.	3	15	-	-	1	60	1	30	1	-	1	57	-
Tokaj. Márc. 20	3	50	2	80	2	20	1	90	1	20	2	-	14
Nyiregyháza. Márc. 21.	3	15	2	60	-	-	2	-	1	15	2	10	14
Érmihályfalva. Márt. 19.	3	-	2	2)	1	90	1	80	1	40	1	90	13
Győr. Márt. 21.	4	15	2	90	2	45	1	65	1	65	2	20	-
Szeged. Márt. 21.	5	95	-	-	2	55	2	10	1	75	1	95	-
Arad. Márc. 25.	4	25	2	95	2	70	2	-	1	80	2	-	-

Bécsi börze. 1863. Márt. 26. — Egy es. arany 5 fr. 25 kr. — Ezüst 111 fr. 35 kr.

MENETREND

a tiszavidéki vaspályán. — Érvényes az 186^{2/3} télihavakra.

I. Kassa és Nagyvárad felé			II. Arad felé		
Bécs . . . . . ind.	8 óra	— perc este	Bécs . . . . . ind.	8 óra	— perc este
Pest . . . . . „	6 „	25 „ reg.	Pest . . . . . „	6 „	25 „ reg.
Czegléd . . . . . „	9 „	27 „ „	Czegléd . . . . . „	9 „	37 „ „
Szolnok . . . . . „	10 „	27 „ „	Szolnok . . . . . „	10 „	59 „ „
Püsp.-Ladány „	1 „	26 „ délu.	Mező-Tur . . . . . „	12 „	34 „ délu.
Debreczen . . . . . „	3 „	- „ „	Csaba . . . . . „	3 „	3 „ „
Tokaj . . . . . „	5 „	25 „ „	Arad . . . . . érk.	5 „	20 „ „
Miskolcz . . . . . „	7 „	24 „ este			
Forró-Encs . . . . . „	8 „	44 „ „			
Kassa . . . . . érk.	10 „	27 „ „			
Püsp.-Ladány ind.	1 „	58 „ délu.			
B.-Ujfalu . . . . . „	3 „	13 „ „			
Nagyvárad . . . . . érk.	4 „	38 „ „			

A közállomásokról indulás ideje, a minden pályaudvaron kifüggesztett részletes menetrendben van kimutatva.

A debreczeni vásárok alatt Czegléd és Debreczen között, a cs. k. szab. osztrák állam vasut társaság személy-vonataihoz csatlakozólag, a személyvonatok naponként kétszer közlekednek.

A vasúthoz csatlakozó postakocsik indulnak :

Arad—Szécheny. — Indulás Aradról naponként este 6 órakor — Érkezés Aradra naponként reggel 5 órakor. — (Az utasok félétele nincs korlátozva.)
Nagyvárad—Kölcsvár. — Indulás Nagyváradról naponként este 6 és fél órakor. — Érkezés Nagyváradra naponként reggel 6 és három negyed órakor.
Nyiregyháza—Szathmár. — Indulás Nyiregyházáról vasárnap, szerdán és pénteken este 6 órakor. — Érkezés Nyiregyházára hétfőn, szerdán és szombaton reggel 2 órakor.
Nyiregyháza—Beregszász. — Indulás Nyiregyházáról naponként reggel 7 órakor — Érkezés Nyiregyházára naponként este 5 órakor.
Nyiregyháza—Nagybánya. — Indulás Nyiregyházáról hétfőn, kedden, csütörtökön és szombaton este 6 órakor. — Érkezés Nyiregyházára vasárnap, kedden, csütörtökön és pénteken reggel 2 órakor.
Tokaj—S. A. Ujhely. — Indulás Tokajból naponként este 7 órakor. — Érkezés Tokajba naponként reggeli 4 és fél órakor.
Kassa—Lőcse. — Indulás Kassáról naponként éjjeli 1 órakor. — Érkezés Kassára naponként éjjeli 12 és egy negyed órakor.
Kassa—Przemysl. — Indulás Kassáról szerdán és szombaton délután 2 órakor. — Érkezés Kassára hétfőn és pénteken délelőtt 10 órakor.
Kassa—Szigeth. — Indulás Kassáról naponként éjjeli 11 és három negyed órakor. — Érkezés Kassára naponként éjjeli 12 óra 50 perczkor.
Kassa—Munkács. — Indulás Kassáról naponként éjjeli 11 és háromnegyed órakor. — Érkezés Kassára naponként éjjeli 12 óra 50 perczkor.

Az igazgatóság.

HIRDETMÉNYEK.

JENEY FERENCZ

urnál, mint a trieszti k. sz.

Azenda Assicuratrice főügynökénél Debreczenben
főtéren 2142-dik szám alatt,

tűz- és jégverés ellen,

azonkívül az életbiztosítás minden módozataiban, nevezetesen:

Kiházasításra, halálesetre stb. stb.

lehet biztosítani.

1—5

A magyarországi képviselőség

A czeglédutczai Kaffkaházban több rendbeli

kamara

továbbá egy több águ, tágas

pinche

melyben 1000 akó bor is elfér, végre három roppant terjedelmű

padlás

minden órán, akár rövid időre, akár több évre **bérbevehető.** — Értekezhetni iránta a „Hortobágy“ kiadóhivatalában.

Árverési hirdetés.

Sz. k. Debreczen város törvényszéke mint Telekkönyvi hatóság részéről kizhírre tétetik, hogy Zuri Mihály s elhunyt neje Hegedűs Zsófia debreczeni lakosoknak ugyan ottani Telekutcza 2173. számú 3 hold és 200 ööl külső földel ellátott, — együtt 12,000 aftra becsült házak folyó évi április 21-dik s szükség. esetében május 20-dik napjain d. u. 3 órákor, a helyszínen tartandó nyilvános árverésen bíróság el fog adni.

Az árverési feltételek a városi telekhivatalban megtekinthetők.

Kelt Debreczenben a városi törvényszéknek mint telekkönyvi hatóságnak 1863. Márczius 18-kán tartott üléséből.

Árverés.

Néhai Radeczky József ur hagyatékához tartozó csapóutcai 327 számú ház, külső földével együtt, folyó évi április 20-kán d. u. 3 órákor, másodizben fog a helyszínen árverésre kitétetni; feltételek iránt a bennelakó örökösöktől értesülés vehető.

Hirdetmény.

Sz. kir. Debreczen város tanácsa részéről ezennel közhírre tétetik, hogy a városi serfözési, serméri, ugyazinte pálinkaméri jog, a szováthi regale a hozzátartozó épületekkel együtt, a szováthi ház és kert s a szováthi szárazmalom, folyó 1863-dik év november 1-ső napjától számítandó 3 egymás után következő évre, ezen év május 5-dik napján, Debreczenben, a városház nagyteremében, a délelőtti órákban tartandó nyilvános árverésen; — továbbá a sámsomi udvarház, a mátai és vekeri kaszálóföldek, hatvanutcai salétrom, a szikigyakori kaszáló a csukácsapszékekkel együtt, Baranyiházutánvaló föld, Pap Pálféle ház alatt levő kisbolt és a külvárosi 499. sz. a. álló sátor f. évi augusztus 5-ik napján, a fentebbi helyen tartandó nyilvános árverésen, szinte 3 egymásután következő évre haszonbérbe ki fog adni, mely árverésre a bérleti szándékozók, magukat elegendő bántapénzzel ellátva, azon megemléssel hivatnak meg, hogy az előleges feltételek az árverés napjai előtt is a városgazdai hivatalnál bármikor és bárki által megtekinthetők leendnek.

Debreczen. 1863. Márczius 12.

A városi Tanács

Minden nagyságu, ékítményü, kulccsal zárható, — kereszttel és kereszt nélküli

Érczkoporsók,

hozzá diszes kész párnák, derékalkjak és szemfedelek kaphatók **Tóth Sándor** bádigos mester — városház alatti boltjában.

Ezen érczkoporsók Európa nagyobb városaiban — csin, czélszerűség és tartósságuk ért kiérdemelt fogadtatásban részesülnek. Előnyük főképp az enyészetnek indult hulla kigőzölgésének meggátlásában, és abban rejlik, hogy bármily hason csinu fakoporsóknál tetemesen olcsóbbak.

Árverési hirdetés.

A debreczeni kir. váltótörvényszéknek f. évi Márcziushó 5-ről 2538 és 2539 szám alatt kelt végzése folytán, ezennel közhírre tétetik: mikép Kovács Lajos debreczeni lakos mint felperes részére, 400 aftra s járulékaik erejéig; ugy szinte Kállay Énók mint felperes részére 200 aftra s járulékaik erejéig, C. O. Ohm debreczeni lakos mint alperestől lefoglalt következő activ váltó levelek u. m.

1-ször Egy Kerepesen 1862. januar 20-kán kelt, 1862. június 20-kán lejárt, 1700 aftról szóló, Schvarcz Salamon által kibocsátott, Császár Titus által elfogadott, C. O. Ohmra forgatott, Bécsben fizetendő;

2-ször Egy Pesten 1862. június 10-kén kelt, kelet után 3 óra lejárt, 2000 aftról szóló, Pollák József által kibocsátott, Rosenberg Sámuel által elfogadott, C. O. Ohmra forgatott, Pesten fizetendő;

3-ször Egy Pesten 1862. június 13-kán kelt, kelet után 4 óra múlva lejárt 2000 aftról szóló, Pollák József által kibocsátott, Rosenberg Sámuel által elfogadott, C. O. Ohmra forgatott, Pesten fizetendő;

4-ször Egy Pesten 1862. május 15-kén kelt, kelet után 4 óra múlva lejárt, 1500 aftról szóló, Pollák József által kibocsátott, Schamberger Ferencz által elfogadott, C. O. Ohmra forgatott, Pesten fizetendő;

5-ször Egy Pesten 1862. május 15-kén kelt, kelet után 3 óra lejárt, 1500 aftról szóló, Pollák József által kibocsátott, Schamberger Ferencz által elfogadott, C. O. Ohmra forgatott, Pesten fizetendő; és

6-ször Egy Kerepesen 1861. december 24-kén kelt, kelet után 5 óra lejárt, 3600 aftról szóló, Schvarcz Salamon által kibocsátott, Császár Titus által elfogadott, C. O. Ohmra forgatott, Bécsben fizetendő, összesen 11,900 aftról szóló eredeti első váltó levelek f. évi márcziushó 30-dik napjának délelőtti 9 óráján a kir. váltótörvényszéki épületben, a kereseti tőkék s járulékaik erejéig nyilvános árverés után, készpénz fizetés mellett el fog adni. — Mire a venni kívánók ezennel meghivatnak.

Debreczen. 1863. márcziushó 11.

Báthory Sándor
kik. törvényszéki tag, mint végrehajtó

Árverési hirdetés.

Sz. kir. Debreczen város törvényszéke, mint telekkönyvi hatóság részéről közhírre tétetik, hogy debreczeni lakos özv. László Józsefnőnek s fijának László Józsefnek N. Várudutca 2084 számú 15,000 aftra becsült házak s utánna eső 11 hold s 1000 ööl ondódi külső földilletékük, ugy szintén Eleppusztai 11,200 aftra becsült 16 nyilas tanya épületes földjök, — a ház és vele járó külső föld illeték folyó évi márt. 28. a tanya pedig ápril 7-dik napjain, mindekor délután 3 órákor a helyszínen másodizben tartandó árverésen bíróság el fog adni. — Az árverési feltételek a városi telekhivatalban megtekinthetők.

Kelt Debreczenben a városi törvényszék telekkönyvi tanácsa 1863 márt 11-kén tartott üléséből.

Kiadó szállás.

Nagyváradutczán a Telegdi féle házban, a földszinti és a hátulsi lakosztály kiadó; az utcára eső osztályban van: három szoba, konyha, kamara, pince s háziéj; — a hátulsi osztályban: két szoba, konyha s kamara; ezenkívül kiadó az udvar végében lévő igen nagy kert is. — Értekezhetni iránta a Rácz György ur szomszéd bőrösboltjában, és Telegdi László ügyvéd urra.

Előleges hirdetés.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy a most következő országos vásárt

egy nagy állatsereglet

kisérétében meglátogatom s állatgyűjteményemet d. e. 8 órától d. u. 8 óráig közszemlére teendem. Ez alkalommal **naponként két fő előadást tartok**

az állatok koltjában,

egyiket 4, másikat 7 órákor d. u.

oroszlánok, párducok, tigrisek, leopárdok és kitenak kati, melyek az állatszédítő parancsainak szolgálilag engedelmeskednek.

Végül

Dániel az oroszlánok vermében.

A többi részletről falragaszok értesítendik a t. cz. közönséget.

Scholz August.

Lakásátvétel.

Alólírott, — mindenféle ócska kalapok tisztítója és ujja alakítója; tudatja a t. cz. közönséggel, hogy lakását — a kádásutcai 1887-ik számú házhoz tette át.

Danisófski Mihály.

**Londes F. és társa
szobafestők**

ajánkoznak minden, ez iparágra vonatkozó megrendelések, a leggyorsabban és izletesebben teljesítésére. — Mintarajzok szives megtekintésre mindig készen állanak. — Lakásuk váradutczán 2212 sz. a. Récsyházban.

Eladó szőlő.

A Széchenyikert elején egy hét kapás, nemes fákka és eserepes pajtvával ellátott szőlőben levő szőlő eladó. Értekezhetni a tulajdonos Balogh Lajossal, Széchenyituczán 1812 sz. a.

Árverési hirdetés.

Néhai Nagy János Hatvan (retek) utca 1264 számú s 1600 aftra becsült hagyatéki háza jövő áprilishó 13! s szükség esetében május 14-ik napjain d. u. 3 órákor a helyszínen tartandó árverésen bíróság el fog adni.

Az árverési feltételek Tóby István törvényszéki tanácsnoknál megtekinthetők.

ad Nro. 2231.

Hirdetmény.

A közelebbi debreczeni országos vásár alatt, 1863. évi április 7-kétől bezárólag április 22-keig, a jelenleg Czegléd és Debreczen között közlekedő rendes személyvonatokon kívül még egy második, vegyes vonat fog közlekedni; oly módon, hogy a Debreczenbe menendő, esti 10 óra 8 perczkor Czeglédre, a Pestfelé menendő pedig, esti 8 óra 33 perczkor Debreczenből indul el.

Ezen intézkedés mellett, a Pestteli egyenes összeköttetés s pedig Debreczentelé: a Pestről 5 óra 35 perczkor délután, Pestfelé pedig: a Czeglédre Pestre 6 óra 29 perczkor reggel elinduló vonatokkal fog eszközöltetni. Az igazgatóság.

„BIHAR“

1-2

czimü Nagyváradon hetenkint kétszer megjelenő politikai, kereskedelmi és társadalmi lap
a biharmegyei gazdasági egylet hivatalos közlönye

Győrffy Gyula a szerkesztése mellett, az eddig tanusított szabadelvű irányban jövő januárhó 1-től kezdve második évi folyamába lépett.

Előfizetési árak:

Egy évre 10 frt. fél évre 5 frt. évnegyedre 2 frt 50 kr.

Az előfizetési összegek alólírt kiadóhivatalához bérmentve küldendők.

A „Bihar“

kiadó hivatala. Nagyváradon, Sasutca 12. sz.

Előfizethetni a „HORTOBÁGY“

f. évi ápril — júniusi, negyedéves folyamára 1 frt 80 krral; az ápril — szeptemberi fél éves folyamra 3 frtal; az ápril — deczemberi háromnegyedéves folyamra 4 frt 50 krral. — Az előfizetések a kezelőséghez (Czeglédutca 2151 sz.) küldendők. — Egyszersmind lapunkat mindenféle

hirdetések

közlésére ajánljuk. — Közlésdíjaink következők: egy apró (petit) sor dija egyszeri hirdetésnél 5 kr, háromszori hirdetésnél 4 kr, többszori hirdetésnél 5 száztöli engedmény. — Sokszori és nagy terjedelmű hirdetéseknel árszállítás. — Bélyegdíj minden hirdetésnél 30 kr.

Debreczen. 1863. Márczius 7.

A „Hortobágy“ kezelősége.